

cie non solum in genere entis, sed etiam in genere moris: v. in pag. 2. prop. 24. ab Alex. VII. damn.

2187 Prædictis speciebus addi solet

IMPUDICITIA,

Quae consistit in tactibus, aspectibus impudicis, verbis obscenis, cogitationibus & similibus.

2188 Tactus impudici sunt illi, qui de se ordinant ad Venerem: hujusmodi sunt oscula, tactus mammilarum, & partium in honestarum, qui de se sunt dispositiones ad Venerem, ac proinde sunt peccata mortalia, & contrahunt eamdem speciem malitiae, quam habet actus venereus, ad quem de se ordinantur, in confessione explicandam, nemp̄ incestus, adulterii, &c. licet aet̄us perfectus non sequatur: num. 2274. v. p. 3. prop. 40. ab Alex. VII. damn.

2189 Tactus autem, & aspectus de se impudici à peccato excusantur, si sunt ex necessitate, v. g. medendi, aut aliqua honesta causa putâ mundandi, &c. licet exinde sequatur delectatio sensualis venerea, aut pollutio; dummodo non adsit consensus voluntatis, nec sit intenta in tactibus, licet prævisa, quia necessitate, aut honesta causa existente, delectatio illa sensus, & pollutio, quæ sequitur, est effectus naturalis, & per accidens, homini auctem prosequenti suum jus non imputatur effectus per accidens, & præter intentionem secutus, Busemb. tral. 4. cap. 2. dub. 1. num. 5. & 6.

Siverò quis expertus sit, se sibi cecidisse in expressum consensum mortalem, non obstante necessitate, & honesta causa, debet se à tali causa abstinere. Idem dico de Confessario, qui audiendo peccata turpia in confessione experitur motus veneros sensus; hic non tenetur à confessione abstinere, nisi adsit periculum consensus, quod colligitur, si sibi expertus sit consensisse: v. n. 2166.

2190 Non est eadem ratio de aspectibus, & tactibus, quia tactus proximè cauans commotionem spirituum vitalium, non sic aspectus, unde solum aspectus partium in honestarum sunt de se impudici, ac proinde aspectus mammilarum, curiositatis causa, sunt veniales, nisi adsit periculum delectationis venerea.

2191 Aspicere congressum animalium, & maximè viri cum foemina, aut illum studiosè sentire, vel voluntariè cogitare, est mortale ob periculum proximum delectationis venerea. Secus si ex abrupto, & easu repentino. Mastrius diff. PI. n. 134. Clericatus cap. 73. nu. 18. Idem dic de aspectu studiose mammillarum nudarum.

2192 Eadem ratione mortale est perficere pudenda brutorum, non solum ex sine venerea se complacendi, sed etiam solius curiositatis causa videndi semen. Diana p. 9. tr. 8. ref. 31.

2193 Aspectus mulieris pulchra cum sola complacentia de ejus pulchritudine non est de te peccatum, nisi ad malum finem ordinetur, Cajet. tom. 1. opus. 14. q. 3. quia pulchritudo est donum naturale Dei: nisi adsit periculum delectationis venerea, propter quod non debet homo in hujusmodi aspectibus diu immorari: n. 2274.

2194 Verba turpia, & lectio turpium curiositatis, aut diversionis causa, sunt venialia, si non adsit præfatum periculum, aut scandalum aliorum, à mortali autem non excuso, si non fiant per transitum, sed quis per longum tempus in iis immoretur, quia tunc regulariter adsit periculum delectationis venerea, & scandali aliorum.

O S C U L A.

2195 **O**scula considerari possunt ratione modi, vel ratione finis. Eadem respectivè dic de tactibus, & amplexibus.

Ratione modi, oscula alia sunt superficia, & instantanea, alia pressa, & morosa. 2196 Ex parte finis sunt quadruplicis generis. 1. Sunt oscula data in signum sinceri affectus, aut urbanitatis causa: hujusmodi esse solent oscula superficialia, & instantanea.

2. Sunt oscula ob delectationem venereum. Delectatio venerea est, quæ percipitur ex motu substantia feminis, vel ex per se ordinatis ad illud.

3. Sunt oscula ob delectationem sensualem. 4. Sunt oscula ob delectationem sensibilem. Et quamvis difficile sit, delectationem sensualem & sensibilem distinguere, clarum tibi reddam, si attendas.

2197 Delectatio sensualis est illa, quæ consurgit, & sentitur in carne ex commotione spirituum generationi inservientium circa partes libidinosas: Delectatio verò sensibilis est illa, quæ in ipso osculo residet, quæque percipitur ex tactu objecti mortis, & morbi proportionati potentia deosculativa, & sensui tactus, præscindendo ab omni delectatione venerea, & sensuali, & à fine copula. Ubi (ut vides) delectatio sensualis supponit, & subsequitur commotionem spirituum; delectatio verò sensibilis ab illa præscindit, quod si commotio spirituum adsit, delectatio sensibilis, quæ in osculo residet, eam præcedit ut causa.

2198 Hinc sit, quod delectatio sensua-

lis ex osculo, inter solutos, est venerea, & mortalit; quia delectatio sensualis, quæ consurgit, & sentitur in carne ex commotione spirituum generationi inservientium, per se, & ex natura sua est ordinata ad copulam, seu ad motum semenis.

2199 Non obstat, quod ait Galenus lib. 14. de usu partium c. 9. & 10. Venera delectatio sola est, quæ ex motu substantia semenis percipitur. Quia ibi loquitur de delectatione consummata, quæ oritur ex effectu completo, qui est venus. At non inde sequitur, quod delectatio sensualis, quæ ex commotione spirituum in carne consurgit, non sit formaliter venerea; nam est causa apta nata motus feminis; actio autem in genere moris habet pro objecto effectum, & ab eo formaliter specificatur, ut constat exemplo actionum, & causarum furti, infra v. Qui restituere teneantur.

2200 Adeoque Doctores communiter concludunt, delectationem venereum esse illam, quæ percipitur ex motu feminis, vel ex per se ordinatis ad illum, puta ex commotione pudendorum, sive hac habeatur ex osculis, tactibus, amplexibus, sive ex cogitatione copula, &c. Verricelli tr. 4. q. 1. Diana p. 4. tr. 4. ref. 136. Filiuc. Villal. & Com. apud ipsos.

DIFICULTAS

2201 **I**gitur solum remanere posset de osculis, ob delectationem sensibilem, quæ in ipso osculo residet. Et quamvis olim plures scriperint, hujusmodi oscula esse tantum venialia, secluso periculo ulterioris consensu, & pollutionis: modò est omnino tendendum esse mortalia; quia oppositam propositionem damnavit Alex. VII. ut in pag. 3. prop. 40.

2202 Non dicas, Alexandrum nomine delectationis sensibilis intellexisse sensualem.

1. Quia est voluntariè dictum: quoniam etiam ante damnationem Doctores semper delectationem sensualem à sensibili distinxerunt, ut videre est apud DD. nu. 2206. cit. 2. Quia Pontifex aliquid novi, & quod Doctores docebant, damnavit: Non est autem novum, sed indubitatum semper fuit, delectationem sensualem voluntariam inter solutos esse mortalem. Verricelli cit. n. 3. Et in delectatione venerea non dari parvitetem materia, modò dicemus. Ratio verò intrinseca est, quæ sequitur.

2203 Dico 1. oscula pressa inter personas solutas ejusdem, & maximè diversi sexus, sunt peccata mortalia, Verricelli cit. Filiuc. tom. 2. tral. 30. cap. 9. num. 179. Lessius, & Salas apud ipsum.

Examen Ecclesiast.

Ratio est, quia ex osculo presso naturaliter oritur delectatio naturalis sensibilis, quæ est formaliter, & intrinsecè venerea. Suadetur: Ex contactu etiam presso oris ad os naturaliter oritur delectatio sensibilis, quæ ex natura sua est provocativa, & excitativa spirituum partium libidinosarum generationi inservientium, ex qua commotione naturaliter consurgit delectatio sensualis, de n. 2197. per se, & ex natura sua proximè, & immediate ordinata ad motum semenis; igitur delectatio illa sensualis, quæ ex osculo presso oritur, est intrinsecè venerea, ut potè per se, & natura sua ordinata ad motum semenis, licet non tam proximè, & immediate, ut delectatio sensualis; causa namque per se causæ, est per se causa causati; quod sufficit, ut in genere moris formaliter, & intrinsecè ab illo specificetur.

Unde D. August. lib. 4. de Civit. Dei c. 16. inquit, Cum sint multarum rerum libidines, tamen cum libido dicitur, nec cuius rei libido sit additur, non ferè solet animo occurrere, nisi illa, qua obscena partes corporis excitantur: vide num. 2210.

Ex quo fit, quod hæc propositio: Oscula pressa exercita inter solutos ejusdem, & maximè diversi sexus; sine malo fine sunt licita; sit falsa, & eronea; quia alias esset vera hæc propositio: Oscula exercita inter solutos ejusdem, & maximè diversi sexus, cum delectatione sensuali sunt licita: quia hæc virtualiter continetur in priori.

2204 Probatur à fortiori: Tactus namque pressus mamillarum secundùm communem & indubitatam sententiam Verricelli cit. n. 12. est venereus, & mortalit, ita ut in jure, c. 1. §. 1. Quibus modis seendum amittatur. Vassalus tangens mamillas dominæ privetur feudos; & non alia ratione, nisi relata; quæ validius procedit in osculis pressis, cum sint tactus magis proportionati sensui, & affectivi carnis.

2205 Hinc de osculis pressis mentionem facit Ovidius epist. 2. Oscula per longas jungere pressa moras; eaque esse naturaliter cum delectatione & suavitate conjuncta, ait Juvenalis satyra 6. Ac mollia semper oscula delectent. Unde Donatus in illud Terentiani: O Thais mea: ea vocat suavia, & libidinosa, his verbis: Tria esse osculandi genera; osculum scilicet, basium, & suavium; oscula officiorum sunt. basia pudicorum affectuum; suavia libidinum, vel amorum.

Sicque, quæ urbanitatis causa dantur, aut quæ more patriæ, dicuntur pura Oscula. Quæ ob pudicum affectum, ut inter parentes intimos, Basia. Quæ ob delectationem sensibilem; Suavia.

2206 Insuper gratis dato, quod delectatio sensibilis non sit intrinsecè venerea, & libidinosa, negari in praxi non potest, quia talis sit extrinsecè ratione periculi proximi; nam in praxi regulariter & ordinariè est cum commotione spirituum partium pudendarum, & inde cum delectatione sensuali conjuncta.

2207 Unde Plutarchus de amore, inquit: Formosus intueri jucundissimum esse; tangere autem non sine periculo licere. Clymacus gradu 15. Ex solo tactu corpus coquinetur, nihil quippe sensu isto gravius, nihil periculosius; & S. Basilius lib. de virg. Sicut tacto igne, subita bulla, & ulceræ nascuntur; sic bullæ in corde, & inflammations è contactu generantur. Idem ibid. Formosarum oscula cavere oportet, non secus, quam animalium venenatorum morsus: diffunditur enim virus ex osculo per omne corpus. Et S. Theodor. Studita mulierum tactus cavendos monens, ait: Astreblavit quis nolens mulierem, & incensus libidine, scelus contraxit.

2208 Non dicas, 1. oscula pressa separari posse à delectatione sensuali, ut in persona maximè frigida, adèque illa oscula & delectationem sensibilem non esse venerea, & mortalia.

Quia maximè frigidus, quamvis liberetur à commotione extrinseca carnis, non liberatur à commotione intrinseca sensus & potentie appetitus sensitivi interni, non liberatur, inquam, à bulbis in corde, de quibus Basilius.

Et oppositum est casus metaphysicus, & theoricus; minimè physicus, ac practicus. Quem si tu practicè experiaris, gratias Deo agas; sed tua praxis (quam non credo) mihi inservire pro doctrina non potest, ut potè singularis, & per accidens: quoniam judicium est de regulariter contingentibus formandum.

2209 Non dicas, 2. te esse eximiè timoratum, assiduis macerationibus extenuatum, atque in vita contemplativa perfectum.

Quia presumptuosum potius te dicam, & uti talem, te reprehendit Hier. in Reg. Monach. Ne in præterita castitate confidas: Nec Sampsonem fortior, nec Davide sanctior, nec Salomone potes esse sapientior. Memento semper, quod Paradisi columum de possessione sua mulier ejercerit. Et Augustin. in lib. de Singularitate Clericorum: Experto crede, expertus loqueror coram Deo, non mentor: Cedros Libani, Duces gregum sub hac peste cecidisse reperi, de quorum casu non magis suspicabar, quam Ambrosii, vel Hieronymi impudica turpitudine.

2210 Dicta sunt vera, etiam si quis in osculis pressis non intendat, imò protestetur se

nolle copulam, nec ulteriore consensum, imò nec habere pro fine delectationem sensibilem; quia talis protestatio est contraria factio; nam delectatio sensibilis est naturaliter inseparabilis ab osculo presso, & naturalis via ac medium ad commotionem spirituum, & delectationem sensuali, ut constat ex num. 2203.

2211 Qua ratione ex communī doctrina, in pollutione, vel copula, non sunt necessariò exprimenda oscula, & tactus præcedentia: quia ex natura sua ordinantur tamquam via & media ad illam. Ex jure autem protestatio contraria factio nihil operatur; unde talis protestatio, & exclusivo finis, est prætextus, & color ad occultandum sub larva sanctitatis peccatum, & simplices decipiens.

2212 Et eadem ratione, nemo dicit, non esse denunciandum Confessarium mulierem in confessione deosculantem, quamvis dicat id egisse absque malo fine; nonnisi quia habuit inhonesta, quatenus osculum inter personas solutas diversi sexus est malum, & inhonestum.

2213 Ex his colliges osculum pressum, de quo in n. 2203. non esse indifferens, sed indifferens esse osculum in genere, & in communī ad superficiale, & pressum.

2214 Osculum namque superficiale, & instantaneum, potest esse licitum, ut modò constabit, & solum erit malum extrinsecè ob intentionem operantis, si fiat non ex fine honesto, sed vel ob delectationem sensuali, aut sensibilem; vel ratione periculi delectationis sensualis, & consensus venerei, quæ quis sè experitur.

2215 Oppones 1. paritatem de aliis sensibus, qui licet delectationem percipiunt ex propriis objectis, quæ attingunt, ut auris de sonu, nasus de odore.

Resp. disparitatem esse; quia alii sensus ex propriorum objectorum attingentia percipiunt delectationem non prohibitam: oscula vero pressa, & tactus hujusmodi pressi, sunt per se nata causare commotionem spirituum & delectationem sensuali jure divino prohibita. Unde paritas solum tenet quoad oscula superficialia ex honesta causa (de quibus modò) quæ quidem sunt licita. Imò si delectatio ex propriis objectis aliorum sensuum sit talis, & talibus adminiculata circumstantiis, ut per se, attenta qualitate personæ, sit nata causare in ea commotionem eorumdem spirituum, & delectationem sensuali venereum, erit pariter peccaminosa, ut in num. 2169.

Oppo-

2216 Oppones 2. consuetudinem primitivæ Ecclesiæ in danda pace ante Communione, de qua Apost. ad Rom. 16. & alibi: Salutare invicem in osculo sancto.

Resp. Consuetudinem primitivæ Ecclesiæ fuisse de osculo in danda pace, sed de osculo modesto, & sancto, quod ore clauso, superficialiter, & instantaneè dabatur, in signum interna charitatis, & pacis; de quo Cyrillex Alexandr. lib. 1. Glaphyt. pag. 169. ait: Osculum est symbolum perspicuum, eminentissime nota benevolentia, & charitatis; minime de osculo presso, & moroso, quo voluptas hauritur.

2217 Hinc S. Clemens Alexandr. lib. 3. paedagog. cap. 11. inquit: Ore modesto, & clauso benevolentiam animi ostendamus: Est autem quoque osculum incestum, veneno plenum, sanctitatem simulans. An nescitis, quod etiam phalangiæ, si ore tantum tangant, graves dolores hominibus afferunt?

2218 Insuper consuetudo non erat, ut viri mulieres deoscularentur; sed (ait S. Clemens Rom. lib. 2. conf. cap. 57.) Ut viri viros, & foeminae feminas, cum ad Eucharistiam accederent, osculentur. Imò mulieres non agebant in Ecclesiis promiscue cum viris, sed separatim. Quia tamen, hac non obstante cautela, hominum malitia, fraudem aliquando contingere compertum est, osculum oris mutatum est in osculum sacræ tabellæ. Ita Eminentiss. Baronius ad annum 45. v. num. 2221.

2219 Oppones 3. praxim oscularum ex consuetudine patriæ, quæ viger in Galliis.

Resp. Praxim allatam solum posse habere vim in locis, ubi talis adest consuetudo, minimè in aliis regionibus, ut in nostris.

2220 Insuper in locis illis consuetudo est de osculis modestis, ore clauso, superficialibus, & instantaneis, ex honesta causa, ex causa, inquam, urbanitatis, ac in signum puri affectus, & amicitiae: Amicitia enim à Phil. 8. Eth. describitur: Mutua, & manifesta inter aliquos benevolentia, honestatis causa. Et ideo sunt licita.

2221 Non est autem ibi consuetudo de osculis pressis, morosis, & studiosis voluptatis causa, aut in quibus voluptas capetur. Ex quo sit, ut in Galliis, si quis de mulieri osculum pressum, & studiosum, homicidia sequantur, & ira: Quis est (ait August. in Psalm. 30.) qui non irascatur, videns

fratres insidiantes fratribus, fidem non reservantes osculo, quod infigit sacramentis Dei? Et in lib.

de amicitia cap. 6. tom. 4. ipsum osculum tantum turpitudine fecerant, ut si osculari nihil aliud sit quam adulterari.

DE OSCULIS, AMPLEXIBUS, Tactibus, verbis turpibus, & similibus extra Matrimonium.

2222 Pater Busenbaum tract. 4. cap. 2. dub. i. hæc habet:

Oscula, amplexus, compressiones manuum, & similia non obscena, si sicut tantum offici, aut moris patrii, aut amoris honesti, vel benevolentia augenda causa, etiam si delectatio venerea suboriatur (modo in eam non consentiatur) non sunt peccata. Less. Filliuc. l. c. num. 171.

Si vero ista sicut ex aliqua veniali vanitate, joco, curiositate, levitate, petulantia, (dummodo non cum delectatione venerea, nec ejus causa: & si præter intentionem suboriantur, ea repulsa, ac tunc abstinentia ab illis) veniale culpam non excedunt. Vide Fill. hic, Lessiū, Sanch. t. c. Diana p. 4. tract. 4. ref. 139. Contrarium ramen est tutius. Vide Trull. l. 6. cap. 11. num. 8.

2223 Asperillus vero, & subinde etiam (rarius ramen propter periculum adjunctum) tactus, ex petulantia, vel curiositate, partium in honestarum alterius corporis, ejusdem tamen sexus, circa affectum, & periculum consensus venerei, excusari posse à mortali, v. g. quando simut aliqui narrant, vel lavant; ut docent Laym. l. 4. sect. 4. ex Sanch. l. 5. mor. cap. 6. num. 12. 13. & n. 27. 28. Trull. d. 12. num. 15.

Verba turpia, letitio obscenorum, spoliatione coœdiarum turpium, cantiones in honestis gestus, litteræ, & dona amatoria, si tantum sicut ex curiositate, vel vano solatio, non sunt mortalia; secus ramen, si sicut, vel animo inhonesto, sive venereo, vel cum periculo ruina spiritualis sui, vel aliorum. Sanch. d. 46. q. 3. Filliuc. rom. 30. cap. 10. quæst. 3.

2224 Joannes la crux in 6. præc. art. 1. concl. r. de osculis, & tactibus: ait: Ex se ista non sunt peccata, cum licet sicut libidine ex morte patriæ, aut ob aliam necessitatem, est in eis excitetur aliqua sensualis delectatio, dum non acceptetur, sed promittatur, nec adgit periculum consentiendi in eam. Ita Victor, & communiter, cum D. Thom. art. 5. Quia dicta causa est licita, & alias talis delectatio non acceptata evenit præter intentionem. Sicut nec tenentur viri spirituales abstinerere se à colloquiis spiritualibus cum foeminis honestis, nisi patiantur aliquas tillationes involuntarias. Ita Mend. in summ. §. 18.

2225 Verricell. tr. 4. q. 20. num. 28. Dico sexto, tangens, aut osculans ex honesta amicitia,

tia, aut ex more patriæ mulierem, vel juvenem et si sensibiliter delectetur, eam tamen delectationem non intendat aquæ principaliiter, tunc ea delectatio non est venerea, in modo nullatenus peccat, vel saltem venialiter tantum: Sylvester, ver. delectatio, num. 7. Rosella, ver. Cogitatio morosa num. 4. Lessius lib. 4. cap. 3. num. 56. Comitulus lib. 5. quæst. 20. num. 4. Rebellus p. 2. lib. 3. qu. 19. selt. 3. vers. Similiter, Fillius tral. 30. num. 178. Salas 2. 2. quest. 74. tr. 13. disp. 6. selt. 20. num. 131. Qui docent excusari à mortali, quamvis sentiatur turpis pudendorum commissio, dummodo deliberatè in eam non consentiatur.

2226 Omnino tamen quoad oscula, amplexus, tactus, & similia extra matrimonium servanda, & tenenda volo dicta à n. 2195. ad 2221.

QUÆRES I.

2227 Quid dicendum de sponsis de futuro? Dico 1. oscula, & amplexus superficialia, facta urbanitatis causa, seu in signum benevolentiae, & sinceri affectus; sunt licita inter sponsos de futuro. Mastrius disp. 11. q. 9. art. 3. à num. 139. ad 147. Cardenas in critiœ theol. tral. 5. de castitate cap. 16. n. 205. pag. 576. Gobat tom. 1. tral. 10. num. 671. Alloza ver. Luxuria num. 5.

Ratio est, quia talia oscula non sunt mala ex objecto, nempe ex genere suo, & in ratione osculi: alias inter parentes, & filios, & inter alios more patriæ essent mala: vide num. 2213.

Non ex fine, quia finis est honestus, nempe sincerus amor, & urbanitas, quæ sunt virtutes morales, minimè voluptas captanda: v. num. 2220.

Non ratione periculi proximi, quia hoc solum habetur in osculis pressis, ex quibus regulariter oritur commissio spirituum carnalium, & delectatio venerea: & complacentia, quæ ex recensitib; pudicis osculis ex honesto motivo factis oritur, non est complacentia carnalis, sed spiritualis, & moralis, ita ut (ut advertit Mastrius) Potius sit voluptas & gaudium mentis, quam affectio sensitivi appetitus.

2228 Et in praxi oscula, & amplexus facta in signum sinceri affectus, aut urbanitatis causa, regulariter separata experimur à commissione spiritum carnarium, & delectatione venerea, id, inquam, frequenter experimur. 1. In osculis more patriæ, aut à parentibus factis, 2. Inter conjugatos ipsos, quando unus debet ab alio discedere, aut ad alterum regre-

ditur: in modo etiam dum simul cohabitantes, sèpè alter alterum deoscularunt absque ulla commissione spirituum carnalium, & delectatione venerea, in solum signum sincerae benevolentiae, aut in solamen ex conjunctione, & propinquitate inter ipsos orta, ut potè factos unam carnem; quæ propinquitas est tanta, ut ex Genesis 1. vir relinquit patrem suum & matrem suam, & adhæreat uxori suæ.

2229 Sic ab osculis inter sponsos in signum sinceri affectus, aut urbanitatis causa factis, facilimè separari potest omnis commissio carnalis, & delectatio venerea: per hoc enim quod sponsus consideret proximam propinquitatem, & proximè se futurum unam carnem cum sponsa, faciliter potest osculis uti ex solo prefato fine honesto; èò maxime, quia licet copula inter ipsos futura sit venus, propinquitas, quæ ex illa oritur, est honesta, & naturalis.

2230 Dico 2. oscula, & amplexus libidinosa, seu ob delectationem venereum inter sponsos de futuro, sunt mortalia. Verricelli tral. 4. qu. 23. Fernandez, Angles, Rebellus, & alii plures apud ipsum.

2231 Contra Cajet. & alios, qui volunt esse venialia. Ita etiam Joan. la Crux in 6. prec. art. 1. num. 4. his verbis, Imo & oscula & amplexus libidinosi sine periculo pollutionis sunt licita sponsis de futuro, eo quod sponsus habet quoddam jus, licet inchoatum, & imperfectum ad corpus sponsa, quod ad ista licentiam probet. Et ista sunt vetutum principium promissarum nuptiarum. Ita communiter, & maximè Cajet. 2. 2. q. 154. art. 4. Mendo, Nav. cap. 14. num. 18. & cap. 16. num. 12. Ledesm. cap. 2. de matrim.

2232 Ratio firma nostræ sententia fundatur primò in regula generali, qua quævis delectatio venerea voluntaria excludit à Regno Dei, teste Apost. ad Eph. 5. Omnis fornicator, aut immundus, non habet hereditatem in Regno Christi & Dei. Ubi Lyranus: Omnes immunditiam Apostolus damnat, ut includeret omnia ad vitium luxuria pertinentia. Ita Verricelli.

De VI. IX. & X. Præcepto Decalogi.

233

2233 Status sponsalium, seu inchoatio matrimonii per sponsalia de futuro, nec eximit à dicta regula; quia adhuc sunt verè soluti.

2234 Nec dat jus inchoatum ad corpus sponsæ, ut constat generaliter in contractibus: inchoatio namque contractus nullum jus dat ad usum rei, nisi quoisque fuerit perfectus; tunc quidem solum transfertur dominium rei, & qui non jam est dominus rei, non potest ea imperfectè uti, cùm adhuc sit aliena, licet sibi promissa. Ita Verricelli, ex Rebellio.

2235 Insuper (ut benè arguit Verricelli) si inchoatio matrimonii cohonestaret oscula venerea sponsi, cohonestaret etiam tactus venereos pudendorum, & delectationem de futura copula inter ipsos; quod communiter negatur: quia tactus impudicii sunt inchoatio copula, & quia delectatio futura copula commovet spiritus generationi inservientes, & inde est quædam copulæ inchoatio; quod etiam verificatur de osculis venereis, quia etiam ex illis copulæ inchoatur, & etiam illa per se commovent spiritus generationi inservientes.

2236 Secundò fundatur in alia regula: Cui non est licitus finis, non sunt licita media. Cùm igitur præmissa oscula & amplexus sint per se media ad culpam, quæ non est licita, sed mortalib; sponsis, ita nec illa erunt licita, sed mortalib; eisdem: v. num. 2210. & 2178.

2237 Dico 3. Oscula, & amplexus ob delectationem naturalem, & sensibilem, quæ ex ipso osculo oritur, & generaliter oscula, & amplexus pressa, sunt mortalia sponsis de futuro. Rodriguez in sum. tom. 3. cap. 102. n. 1. & Fernandez part. 4. cap. 2. §. 4. & p. 3. c. 2. §. 1. n. 11. contra Tamb. tom. 1. lib. 7. cap. 3. §. 5. n. 61. Diana p. 2. tr. 17. resol. 6. cum Fagundez, Sanchez, & aliis, qui putaverunt nullum esse peccatum.

Rationes sunt exdem de num. 2203. ad 2214. à num. 2230. Qui enim ponit causam per se effectus venerei cum prævisione illius, virtualiter effectum venereum procurare dicitur, licet expresse eum non intendere affectet. Et actum venereum nullum dare jus statui sponsalium probatum est à num. 2233.

2238 Dico 4. Dormitio sponsorum de futuro in eodem lecto, in modo & eorum cohabitatio, & per noctatio, est mortalib; ratione periculi proximi. Sequitur ex dictis. Hinc S. Cyprianus epist. 61. ad Pomponium ait: Certè ipse concubitus, ipse complexus, ipsa confabulatio, & osculatio, & conjacentium duorum turpis, & fœda dormitio, quantum dedecoris, & criminis confitentur?

Et in Diocesis Neapolitana reservatur contra

parentes permittentes, his verbis: sponsi, & sponsa post contracta sponsalia, & ante matrimonium legitimè celebratum, carnalem inter se copulam habentes. Nec non parentes, consanguinei, aut affines omnes, ac singuli eamdem carnalem copulam, vel sponsorum cohabitationem, & per noctationem permittentes.

QUÆRES II.

2239 Quid dicendum de conjugibus?

R Esp. oscula, & amplexus pressa, & venerea, atque tactus impudicos intra conjugatos, extra actum conjugii, non esse mortalia, si non sit periculum pollutionis. Est communis. Idque ratione status conjugii, qui dat jus ad finem, nempe copulam. Esse tamen venialia, in quantum sunt ob solam delectationem exercita. Ob rationem à num. 2200.

QUÆRES III.

2240 An in delectatione venerea deliberata detur parvitas materia?

R Esp. non dari. Castropal. tom. 1. tral. 2. disc. 2. punct. 10. n. 4. Dian. p. 5. tr. 5. res. 5. & Doctores communiter, qui oppositam sententiam improbabilem vocare solent. Et quidem eam damnavit Clemens VIII. in Officio S. Inquisit. ut referunt cit. Auctores.

2241 Firma ratio intrinseca est, quam adducit & refert Verricelli tral. 4. q. 16. n. 11. ut sequitur.

, , , Hanc delectationem venereum, quantumvis levem, esse inchoatum pollutionem, , , ostendit ex Galeno lib. 14. de usu partium , , , cap. 9. & 10. dicente, delectationem venereum fieri ex motu humoris serosi, qui est substantia, & materia seminis, cùm per venas, , , & arterias spermaticas, per modum bederet pro- , , tensa, & venis, ad vasa pudenda descendere , , incipit, & per commissione spirituum geniti- , , vorum incalcent tamquam per causam efficien- , , tem instrumentarium. Sed hoc totum spectat , , ad inchoationem pollutionis, & ad molli- , , tiem à Regno Dei excludentem, 1. Corinth. 6. , , quare (ut rectè arguit Rebellius) ea vene- , , rea delectatio suaptè natura, & ex fine ope- , , ris ordinatur ad pollutionem, in modo est in- , , choata pollutio, totus autem motus pol- , , lutionis secundum singulas sui partes est mor- , , talis: nulla enim inchoatio actus mortiferi, , , etiam in aliis rebus, venialis est, sed mor- , , tifera, cuiusmodi est inchoatio occisionis, , , rapina, furti notabilis, &c.

2242 Et deinde concludit, oppositam sententiam esse improbabilem, falsam, erroneam, temerariam, periculosam, ac scandalosam.

QUÆ-